

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.411.1.8.2024

Tomasz Hapunowicz
Prezydent Miasta Siedlce

Skwer Niepodległości 2
08-110 Siedlce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/001 – Działania gmin (miast) związane z usuwaniem porzuconych pojazdów
w województwie mazowieckim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Siedlce ¹ , Skwer Niepodległości 2 08-110 Siedlce
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Hapunowicz, Prezydent Miasta Siedlce od 7 maja 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Andrzej Sitnik, do 23 listopada 2018 r. do 6 maja 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie organizacyjne miasta do działań związanych z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów. 2. Działania miasta związane z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2024 (I połowa) oraz zdarzenia wykraczające poza ten okres, jeśli miały związek z pojazdami porzuconymi na terenie miasta.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Ilona Kacperek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/141/2024 z 4 listopada 2024 r. (akta kontroli str. 1-5)

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2022-2024 (I połowa)⁴ Urząd był prawidłowo przygotowany organizacyjnie do realizacji zadań związanych z usuwaniem porzuconych pojazdów⁵ i działania te najczęściej realizowane były prawidłowo.

Przeprowadzone w toku kontroli oględziny wykazały, że przyjęte zasady monitorowania miasta nie zapewniały rzetelnej identyfikacji porzuconych pojazdów, w tym dwóch długotrwale pozostających w tym samym miejscu. Natomiast w jednym z ośmiu badanych przypadków stwierdzono nieuzasadnioną długotrwałość działań podejmowanych wobec porzuconego samochodu, czego skutkiem było doprowadzenie do jego usunięcia po prawie dwóch latach od uzyskania przez Urząd pierwszej informacji. Przez kolejnych 20 miesięcy samochód pozostawał niezagospodarowany na wyznaczonym parkingu, zaś właścicielowi samochodu nie doręczono w sposób skuteczny powiadomienia o usunięciu samochodu i wezwania do jego odebrania, w związku z czym nie może dojść do przejścia samochodu na własność miasta w trybie art. 50a ust. 2 ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁶.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie organizacyjne miasta do działań związanych z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów.

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie komórką organizacyjną Urzędu wyznaczoną do realizacji zadań związanych z pojazdami spełniającymi kryteria określone w art. 50a ust. 1 prd był Wydział Dróg⁷, do którego zadań należało m.in. prowadzenie spraw związanych z usuwaniem z dróg porzuconych pojazdów. Zadanie to zostało powierzone, zgodnie z zakresem zadań, odpowiedzialności i uprawnień, pracownikowi zatrudnionemu w Wydziale na stanowisku inspektora ds. uzbrojenia podziemnego ulic oraz koordynacji prowadzonych postępowań przetargowych.

W strukturze organizacyjnej Urzędu funkcjonowała jako wydział Straż Miejska.
(akta kontroli str. 6-110)

Nie określono pisemnie procedur: monitorowania obszaru miasta pod kątem pojazdów porzuconych, w tym przez służby kontrolujące strefę płatnego parkowania; dokumentowania okoliczności wskazujących na spełnienie przez pojazd kryteriów art. 50a prd; zgłaszania właściwej jednostce Policji lub straży miejskiej zidentyfikowanych pojazdów porzuconych; identyfikowania właścicieli pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 50a prd, powiadamiania ich o usunięciu pojazdu i skutkach nieodebrania pojazdu oraz powiadamiania o przejęciu własności pojazdu; monitorowania upływu terminu do odbioru usuniętego pojazdu i nabycia jego własności przez miasto z mocy prawa; zagospodarowania nabytych pojazdów, w tym szacowania ich wartości i sprzedaży. Nie określono również zasad współpracy z innymi podmiotami w celu realizacji uprawnień wynikających z art. 50a prd.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: kontrolowany okres.

⁵ Tj. pojazdów pozostawionych bez tablic rejestracyjnych lub których stan wskazuje, że nie są używane.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1251, dalej: prd.

⁷ Dalej: Wydział.

Prezydent wyjaśnił m.in., że w Urzędzie nie określono odrębnych procedur dla wskazanych czynności, jak również procedur określających zasady współpracy z innymi podmiotami, z uwagi na brak wymogu prawnego w tym zakresie. Podczas współpracy stosuje się wprost przepisy ustawy prawo o ruchu drogowym. Nie zawierano również porozumień z właściwą jednostką Policji, ponieważ zadania w tym zakresie realizuje Straż Miejska.

(akta kontroli str. 111, 112, 115-117)

Wyznaczony pracownik identyfikował pojazdy porzucone, zgłaszał je Straży Miejskiej, a w wyjątkowych sytuacjach również Policji, przyjmował kopie dyspozycji usunięcia pojazdu sporządzone przez Straż Miejską, po zidentyfikowaniu właściciela pojazdu (we współpracy z Referatem Komunikacji Wydziału Spraw Obywatelskich) wzywał go do odbioru usuniętego pojazdu, prowadził korespondencję z podmiotami zgłaszającymi porzucony pojazd oraz monitorował upływ terminu, w którym miasto nabywa własność pojazdu z mocy prawa. W przypadku nabycia własności pojazdu, sprawę przekazywał do Referatu Gospodarczego Wydziału Organizacyjnego Urzędu, do którego zadań należało zagospodarowanie nabytego pojazdu. Teren miasta pod kątem porzuconych pojazdów monitorowali pracownicy Wydziału Dróg, Straży Miejskiej i Referatu Monitoringu w Wydziale Teleinformatyki⁸, a także pracownicy obsługi strefy płatnego parkowania. Zgłoszenia dotyczące porzuconych pojazdów, również drogą telefoniczną, były odnotowywane i kilkakrotnie weryfikowane w odstępie od 2 tygodni do miesiąca, a w razie zasadności zgłoszenia pracownik Wydziału sporządzał dokumentację zdjęciową. Zawiadomienie o konieczności usunięcia pojazdu przekazywane było Straży Miejskiej, która przeprowadzała oględziny, sporządzała dokumentację zdjęciową, na miejscu próbowała ustalić właściciela pojazdu, a także we współpracy z Komendą Miejską Policji weryfikowała, czy pojazd nie został skradziony. Jeśli wynik tych działań potwierdzał zasadność usunięcia pojazdu, Straż Miejska wydawała stosowną dyspozycję, rejestrowaną w Ewidencji Usuniętych Pojazdów.

(akta kontroli str. 111- 117, 145, 167-168, 349-352)

W kontrolowanym okresie usuwaniem samochodów z dróg na terenie Siedlec zajmował się przedsiębiorca, którego wyłoniono w trybie art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁹. W efekcie udzielonych zamówień zawarto trzy umowy na okresy roczne¹⁰, w których powierzono wykonawcy usuwanie pojazdów określonych w art. 50a ust. 1 prd¹¹. Usunięte samochody były przechowywane w Woli Suchożebrskiej na terenie Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.¹², na podstawie porozumień zawartych na okresy dwuletnie¹³.

(akta kontroli str. 117, 119-144)

W umowach z podmiotami zajmującymi się utrzymaniem i oczyszczaniem dróg oraz utrzymaniem zieleni w pasie drogowym nie nałożono obowiązku zgłaszania pojazdów porzuconych.

(akta kontroli str. 112, 117)

⁸ Referat Monitoringu utworzono w Wydziale Teleinformatyki z dniem 1 lipca 2024 r.

⁹ Dz. U. z 2024 r., poz. 1320.

¹⁰ Umowy nr: D.272.2.32.2021 z 16 grudnia 2021 r., D.272.2.58.2022 z 14 grudnia 2022 r. i D.272.47.2023 z 18 grudnia 2023 r.

¹¹ W umowach powierzono przedsiębiorcy również usuwanie pojazdów w trybie art. 130a ust. 1 prd.

¹² Spółka komunalna, której współnikiem wraz z innymi sześcioma jednostkami samorządu terytorialnego jest Miasto Siedlce posiadając 68,289% udziałów.

¹³ Porozumienia nr D.272.2.11.2021 z 16 lipca 2021 r. i D.272.2.19.2023 z 20 lipca 2023 r.

2. Działania miasta związane z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów

W kontrolowanym okresie Urząd zidentyfikował łącznie osiem porzuconych samochodów, w tym po dwa w 2022 r. i 2023 r. oraz cztery w I półroczu 2024 r. W pięciu przypadkach informacje o porzuconych pojazdach uzyskano od mieszkańców miasta (jedno pismem i cztery zgłoszenia telefoniczne), w dwóch – od Straży Miejskiej (po otrzymaniu kopii dyspozycji usunięcia pojazdów, którą straż wystawiła z własnej inicjatywy po zidentyfikowaniu pojazdów), w jednym – pracownik zidentyfikował pojazd samodzielnie w trakcie oględzin innego porzuconego pojazdu.

Trzy samochody zostały dobrowolnie usunięte przez właścicieli w wyniku działań Urzędu¹⁴, a pięć zostało usuniętych na podstawie dyspozycji wydanej przez Straż Miejską w trybie § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 22 czerwca 2011 r. *w sprawie usuwania pojazdów pozostawionych bez tablic rejestracyjnych lub których stan wskazuje na to, że nie są używane*¹⁵. Dwa z tych samochodów, po wystosowaniu powiadomień na podstawie § 4 ust. 2 Rozporządzenia, zostały odebrane przez właścicieli. Pozostałe trzy samochody były przechowywane na parkingu płatnym na terenie Zakładu Utylizacji Odpadów, a jeden z nich¹⁶ przeszedł na własność miasta na mocy art. 50a ust. 2 prd. Wartość tego samochodu wyceniono na 1 tys. zł, po czym wyrejestrowano go w celu zutylizowania.

(akta kontroli str. 166-168, 301-307, 334-344, 349-352)

Według stanu na koniec 2024 r. łączne koszty poniesione w związku z usunięciem pojazdów, wynikające z holowania i przechowywania na parkingu¹⁷ wyniosły 2,9 tys. zł. Ponadto Urząd poniósł koszty wyceny samochodu przejętego na własność w kwocie 0,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 167, 168, 194-201, 225-242, 249-254, 266-278, 281-289, 334, 345-352)

Szczegółowym badaniem objęto działania Urzędu w stosunku do wszystkich ośmiu zidentyfikowanych pojazdów.

W sześciu przypadkach¹⁸ pracownik Wydziału, po przeprowadzeniu oględzin wskazanych miejsc i sporządzeniu dokumentacji fotograficznej, wystosował zgłoszenia potrzeby usunięcia pojazdów do Straży Miejskiej (pięć przypadków) lub Policji (jeden przypadek) po upływie średnio 56 dni od dnia uzyskania informacji o porzuconym pojeździe (najkrótszy czas wynosił 6 dni, a najdłuższy 134 dni). W tym czasie prowadzone były działania zmierzające do ustalenia aktualnych właścicieli, następców prawnych w przypadku stwierdzenia zgonu właściciela oraz kierowano pisma wzywające właścicieli do usunięcia samochodów we własnym zakresie. W dwóch przypadkach, w których samochody zostały zidentyfikowane przez strażników miejskich, wykonaniem dokumentacji zdjęciowej i ustaleniem właścicieli zajmowała się Straż Miejska.

Samochody, które nie zostały odebrane na wezwanie, zostały usunięte na podstawie dyspozycji Straży Miejskiej po upływie średnio 122 dni od dnia wpływu informacji o porzuconym pojeździe. Długość tego okresu wynikała głównie z prowadzenia czynności w celu ustalenia właściciela lub jego następców

¹⁴ M.in. pismem z wezwaniem właścicieli do usunięcia pojazdu.

¹⁵ Dz. U. 2022 r. poz. 1959, dalej: Rozporządzenie.

¹⁶ Honda Civic nr rej. ZS 328ER.

¹⁷ Według stawek zgodnych z obowiązującymi umowami oraz porozumieniem w sprawie przechowywania pojazdów.

¹⁸ W pięciu przypadkach otrzymania zgłoszenia i jednym samodzielnym zidentyfikowaniu pojazdu.

prawnych. W jednym przypadku okres ten wyniósł 661 dni (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). W pozostałych przypadkach pojazdy zostały usunięte po upływie 28, 49, 94 i 145 dni, przy czym nie stwierdzono nieuzasadnionej zwłoki w podejmowaniu działań.

Do właścicieli wszystkich pięciu usuniętych samochodów Urząd wystosował powiadomienia o usunięciu pojazdu oraz skutkach nieodebrania pojazdu we wskazanym terminie do ich odbioru, przy czym powiadomienia te zostały doręczone prawidłowo czterem właścicielom. W efekcie dwa samochody zostały odebrane przez właścicieli po upływie 47 i 48 dni od dnia usunięcia, jeden przeszedł na własność miasta zgodnie z art. 50a ust. 2 prd (co zostało opisane powyżej), w jednym przypadku¹⁹, w związku ze skutecznym doręczeniem zastępczym, określonym w art. 44 kodeksu postępowania administracyjnego²⁰, termin ewentualnego przejścia na własność upływa 28 kwietnia 2025 r. W jednym przypadku Urząd nie powiadomił prawidłowo właściciela samochodu o jego usunięciu (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 167-304, 332, 333, 349-355)

Przeprowadzone w ramach kontroli oględziny²¹ wybranych miejsc na terenie miasta wykazały obecność dwóch pojazdów, innych niż zidentyfikowane w kontrolowanym okresie, których stan wskazywał na porzucenie²², w tym jednego – na długotrwałe pozostawienie w tym samym miejscu²³. Ponadto jeden pojazd zidentyfikowany przez Urząd w kontrolowanym okresie jako porzucony²⁴ nie został usunięty, pomimo zgłoszenia przez pracownika Wydziału potrzeby usunięcia pojazdu (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 308-315)

Prezydent wyjaśnił, m.in., że Urząd nie zidentyfikował dwóch pojazdów jako porzuconych, ponieważ nie wpłynęły żadne informacje, wobec czego nie podejmowano jakichkolwiek czynności względem nich, przed datą oględzin. Natomiast w odniesieniu do pojazdu zidentyfikowanego 5 czerwca 2024 r. Straż miejska nie wystawiła dyspozycji usunięcia pojazdu, gdyż właściciel zobowiązał się samodzielnie usunąć samochód.

(akta kontroli str. 315-316, 318, 319)

Po przeprowadzonych oględzinach, w wyniku podjętych działań Urzędu wszystkie trzy pojazdy zostały usunięte przez właścicieli.

(akta kontroli str. 318, 319, 322-325)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Działania Urzędu nie zapewniały rzetelnej identyfikacji pojazdów porzuconych na terenie miasta, w tym poza drogami publicznymi.

W wyniku przeprowadzonych w toku kontroli oględzin zidentyfikowano na terenie miasta następujące samochody, których stan wskazywał na porzucenie, w tym dwóch na długotrwałe pozostawienie w tym samym miejscu:

¹⁹ Opel Corsa nr rej. WSK CT087 usunięty 28 października 2024 r., powiadomienie dwukrotnie awizowane nie zostało odebrane przez właściciela.

²⁰ Dz.U. z 2024 r. poz. 572, dalej: kpa.

²¹ W dniu 27 listopada 2024 r.

²² IVECO TurboDaily nr rej. WS 70750 oraz SEAT LEON nr rej. WS 0010C.

²³ Na podstawie strony internetowej Google Maps stwierdzono, że pojazd IVECO TurboDaily pozostawał zaparkowany na terenie oznaczonym znakami D-52 i D-53 (strefa ruchu) co najmniej od sierpnia 2017 r., tj. od siedmiu lat.

²⁴ Hunday Atos nr rej. WS 73056 zidentyfikowany przez pracownika Wydziału Dróg w dniu 5 czerwca 2024 r. W dniu 8 lipca 2024 r. pracownik zgłosił Straży Miejskiej potrzebę usunięcia pojazdu.

- Iveco TurboDaily, na placu przy ulicy Rynkowej²⁵ przy wjeździe na teren oznakowany jako strefa ruchu, co najmniej od sierpnia 2017 r.;

- Seat Leon, w pasie drogowym ul. Nowy Świat;

- Hyundai Atos, w pasie drogowym ul. Formińskiego przez co najmniej trzy lata²⁶ zanim został zidentyfikowany przez pracownika Wydziału (5 czerwca 2024 r.).

Samochody utrudniały utrzymanie czystości miejsc, w których pozostawały zaparkowane.

W trakcie kontroli, w wyniku podjętych działań Urzędu, samochody te zostały usunięte przez właścicieli. (akta kontroli str. 290-300, 308-315, 352)

W ocenie NIK wskazane przypadki wskazują na nieskuteczny monitoring miasta pod kątem występowania porzuconych pojazdów, pomimo wyznaczenia komórki organizacyjnej i pracownika właściwego do realizacji tych zadań, funkcjonowania Straży Miejskiej oraz prowadzonego monitoringu miasta przez Wydział Teleinformatyki.

Zwrócić należy uwagę, że zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 2 i 14 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁷ i art. 3 ust. 1 ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach²⁸, do zadań własnych gminy należy utrzymanie czystości i porządku w gminie, czego elementem jest zapewnienie, że na terenie gminy (nie tylko na drogach kategorii gminnej) nie będą znajdowały się pojazdy porzucone.

2. Nierzetelne, tj. nadmiernie długotrwałe podejmowanie działań w celu usunięcia porzuconego pojazdu

W dniu 3 sierpnia 2021 r. Straż Miejska uzyskała informację o VW Golfie porzuconym na terenie spółdzielni mieszkaniowej. Pomimo ustalenia jego właściciela (nabywcy) już 24 sierpnia 2021 r., kolejną czynnością było wystosowanie dopiero 25 lipca 2022 r. (po ponad 11 miesiącach) informacji do zarządcy terenu (spółdzielni mieszkaniowej) o samochodzie porzuconym na jej terenie. Do czasu odpowiedzi spółdzielni, tj. do 19 kwietnia 2023 r. (przez prawie 9 miesięcy) nie podjęto w sprawie żadnych czynności. W dniu 12 maja 2023 r. ponownie wezwano do dobrowolnego usunięcia samochodu poprzedniego właściciela²⁹, który nie odpowiedział na wezwanie. W efekcie samochód został usunięty dopiero 26 maja 2023 r. tj. po upływie roku i 9 miesięcy od uzyskania informacji o porzuconym samochodzie.

(akta kontroli str. 206-224, 316, 320, 349-350)

Komendant Straży Miejskiej wyjaśnił że przyczyną długotrwałych działań były m.in. próby dotarcia do właściciela i wezwania go do dobrowolnego usunięcia samochodu, co pozwoliłoby na uniknięcie kosztów holowania.

(akta kontroli str. 353-355)

W ocenie NIK przyczyny wskazane przez Komendanta nie uzasadniały tak długiego okresu pomiędzy uzyskaniem informacji o samochodzie a jego usunięciem, natomiast działaniem nieuzasadnionym i pozbawionym podstawy prawnej było ponowne wezwanie do odebrania samochodu przez poprzedniego właściciela.

²⁵ Działka nr ew. 0036.32/69 stanowiąca własność Miasta Siedlce (kategoria: Budowlane inne).

²⁶ Informacja uzyskana przez strażnika miejskiego, udokumentowana w notatce z 12 lipca 2024 r.

²⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 1465.

²⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 399.

²⁹ Poprzednie wezwanie z 4 sierpnia 2021 r.

3. Nieprawidłowe działania w celu powiadomienia właściciela o usunięciu pojazdu i jego zagospodarowania

Zgodnie z § 4 ust. 2-3 Rozporządzenia Urząd niezwłocznie po otrzymaniu kopii dyspozycji usunięcia pojazdu zobowiązany był do pisemnego – w trybie przepisów kpa o doręczeniach – powiadomienia o tym fakcie właściciela oraz wezwania go do odebrania pojazdu i skutkach jego nieodebrania. Zgodnie z art. 50a ust. 2-3 prd pojazd nieodebrany na wezwanie, przechodzi na własność miasta po 6 miesiącach od usunięcia, chyba że nieodebranie pojazdu nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby zobowiązanej do odbioru.

Pomimo usunięcia samochodu marki VW Golf już 26 maja 2023 r. do czasu zakończenia kontroli nie podjęto prawidłowych działań w celu powiadomienia jego właściciela o usunięciu i skutkach nieodebrania w terminie albo przejęcia go na własność miasta i zagospodarowania lub utylizacji. Ustalonemu właścicielowi samochodu, obywatelowi Ukrainy zamieszkałemu na Ukrainie³⁰, 13 czerwca 2023 r. Urząd za pośrednictwem Poczty Polskiej wysłał (na adres zamieszkania) powiadomienie o usunięciu samochodu wraz z wezwaniem do jego odebrania. 14 lipca 2023 r. korespondencja wróciła jako nieodebrana, a z historii przesyłki wynika, że poczta ukraińska nie dokonała podwójnego awizowania, o którym mowa w art. 44 § 2-3 kpa.

Pomimo upływu 1 roku i 8 miesięcy samochód nadal pozostawał na płatnym parkingu. (akta kontroli str. 206-224, 316, 348-350)

Prezydent wyjaśnił m.in. że ze względu na zwrot korespondencji z adnotacją „adresat nie jest dostępny pod wskazanym adresem” próbowano skontaktować się z poprzednim właścicielem w celu ustalenia innego miejsca pobytu obywatela Ukrainy. W jego opinii ze względu na sytuację na Ukrainie, nie doszło do przejęcia pojazdu na własność miasta na podstawie art. 50a prd.

(akta kontroli str. 316, 320, 321)

Dopiero w trakcie kontroli NIK³¹, naczelnik Wydziału wystąpił do obsługującego Urząd zespołu radców prawnych o opinię: czy w opisanym stanie faktycznym doszło do prawidłowego (zgodnego z § 4 ust. 2-3 Rozporządzenia) powiadomienia właściciela o usunięciu pojazdu, a w konsekwencji do przejścia tego pojazdu na własność miasta, a jeśli nie, to jakie działania powinien podjąć Urząd, aby pojazd ten przeszedł na własność miasta.

Konkluzją opinii prawnej³² było stwierdzenie, że powiadomienie (wezwanie) zostało dokonane prawidłowo, natomiast opinia nie odpowiedziała na pytanie, czy doszło do skutecznego powiadomienia w rozumieniu kpa, ani czy pojazd przeszedł na własność miasta. W ocenie autora opinii, jeśli właściciel (nabywca) pojazdu nie przekroczył granicy państwowej (opinia nie wskazuje, w którym kierunku) po lutym 2022 r., to sytuacja na Ukrainie nie stanowi negatywnej przesłanki przejścia pojazdu na własność miasta, o której mowa w art. 50a ust. 3 prd.

(akta kontroli str. 326-330)

W związku z powyższą opinią, naczelnik Wydziału wyjaśnił, że po uzyskaniu potwierdzenia z Policji, że samochód nie jest skradziony lub z innych przyczyn poszukiwany³³, Urząd wystosuje do właściciela powiadomienie o przejściu samochodu na własność miasta.

(akta kontroli str. 327, 331)

³⁰ Adres uzyskany z umowy sprzedaży samochodu, którą Straż Miejska uzyskała od poprzedniego właściciela, który został wezwany do dobrowolnego zabrania pojazdu pismem z 4 sierpnia 2021 r.

³¹ Pismo z 17 grudnia 2024 r. oraz pismo uzupełniające z 8 stycznia 2025 r.

³² Opinia z 10 stycznia 2025 r.

³³ Z takim zapytaniem zwrócono się do Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach pismem z 15 stycznia 2025 r.

W ocenie NIK działania Urzędu w celu wyjaśnienia statusu prawnego samochodu powinny być zostać podjęte przed upływem sześciomiesięcznego terminu określonego w art. 50a ust. 2 prd, tj. do 26 listopada 2023 r.

Przez ponad 1,5 roku, tj. od dnia wpływu zwróconej przesyłki (14 lipca 2023 r.) do dnia zakończenia kontroli Urząd nie podjął działań w celu dokonania skutecznego powiadomienia i wezwania właściciela do odebrania pojazdu. Zgodnie z § 4 ust. 3 Rozporządzenia do pisemnego powiadomienia, o którym mowa w § 4 ust. 2 Rozporządzenia organ gminy zobowiązany jest stosować przepisy kpa o doręczeniach. Zgodnie z art. 40 § 4-5 kpa pisma do strony, która nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej, innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym doręcza się ustanowionemu pełnomocnikowi do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej. W razie braku takiego pełnomocnika nie jest możliwe doręczenie pisma poza obszar UE, EFTA lub Konfederacji Szwajcarskiej w sposób określony w art. 44 kpa. Nie jest również możliwe doręczenie przewidziane w art. 40 § 5 kpa, z uwagi na brak skutecznego zawiadomienia o obowiązku ustanowienia pełnomocnika do doręczeń, wynikającego z art. 40 § 4 kpa. W takiej sytuacji, zgodnie z art. 48 § 1 kpa, konieczne jest podjęcie działań określonych w art. 34 kpa, tj. wystąpienie do sądu z wnioskiem o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej i doręczenie pisma tak wyznaczonemu przedstawicielowi. Urząd takich działań w niniejszym przypadku nie podjął, w związku z czym nie doszło do doręczenia powiadomienia właścicielowi samochodu, a w konsekwencji do przejścia tego samochodu na własność miasta w trybie art. 50a ust. 2 prd.

IV. Wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Podjęcie działań w zakresie monitorowania miasta zapewniających skuteczną identyfikację pojazdów porzuconych.
2. Podejmowanie rzetelnych i bez zbędnej zwłoki działań na rzecz usunięcia zidentyfikowanych pojazdów porzuconych i przejęcia ich na własność miasta.
3. Podjęcie działań w celu prawidłowego powiadomienia właściciela pojazdu Volkswagen Golf, którego miejsce pobytu nie jest znane, o usunięciu pojazdu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 25 lutego 2025 r.

Kontroler:
Ilona Kacperek
główny specjalista
kontroli państwowej

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie
Paweł Tołwiński

/podpisano elektronicznie/

/podpisano elektronicznie/